för publiken. Rörande organisationen av Teknik i Miniatyr 1943 hänvisas till sidan 29 i museets årsberättelse.

Torsten Althin.

Askledare.

Den första åskledaren uppsattes år 1752 av Benjamin Franklin i Philadelphia. Torbern Bergman påpekade i sitt inträdestal i Vetenskapsakademien år 1764 åskledarens nytta. Några år senare försågos flera svenska kyrkor med åskledare, bland andra Strängnäs domkyrka, som år 1780 träffades av två åskslag, men tack vare åskledaren undgick större skador.

Om åskledaren på Strängnäs domkyrka finnes följande notis, daterad Strengnäs den 5 November 1773, i »Dagliga Tidningar eller Dagligt Allehanda» för den 15 november.

»De Elecktriska ledningar, som förleden Sommar utstakades på Dom-kyrkan af Herr Professor Wilke, äro nu werkställde. En Järn-kedja på Tornets nedersta Kopparlist til Taket, och sedan ifrån Tak-listen ned uti en stensatt grop, som har en watten-ådra, hwarigenom Åske-eld kan ledas ned i jorden förbi hvad eldfängt är. At denna Theorie har sin riktighet, finner man af Banks och Solanders curieuse Rese-Beskrifning til Södra Polen. Wid deras landning i Batavia den 10 October 1770 har Åskan där warit förskräckelig med ouphörlig eld, storm och regn; Capitainen har straxt utstuckit en Järn-kedja ifrån Stor-Masten i den direction at hon wetar ut öfver sidbord, den har ljungelden följt så tätt, att hon sett ut som en löpande eldstråle. Åskan har då slagit ned uti en utländsk Ostindie-Man, som legat icke längre än twå Cabel-längder ifrån, brutit ned hans Stor-Mast, och spilrat Stor-Stången i tusende stycken, hwarwid slaget warit så starkt, at Engelske Skeppet slingrat under fötterna, lika som i en jordbäfning, Gewäret som Constapeln laddade, skakades utur hans händer, och laddstocken bröts af. Synlige orsaken till Holländarnes olycka hölts före wara den, at han hade Järn-spindel på toppen, hwarifrån Auctor warnar alla Sjöfarande i de Tropiska Hafwen, där Åskan, den åresens tid särdeles, så gräseligen grasserar. Voyage round the World Vol. III pag. 713.»

Gun Adler f. Upmark.

Renovering av gammal bläckskrift.

Under excerpering och avskrivning av en samling brevkopieböcker från 1870-talet i Tekniska Museets samlingar möttes jag då och då av blad, där antingen kopieringen tagit dåligt eller den gamla skriften under decenniernas gång blivit starkt urblekt eller delvis försvunnit. Det gällde då att söka renovera och bättra på den oläsliga skriften, så att den nödtorftigt kunde tydas.

Den metod jag ville använda förutsatte, att i det ursprungliga bläcket ingått någon järnkomponent. Om så vore fallet, borde en förstärkning av skriften kunna äga rum genom framlockande av den färgstarka järnrodaniden.

En del preliminära försök gav vid handen, att man måste arbeta icke endast med rodankalium utan även med saltsyra och jag kom fram till en ungefär 0,75 normal saltsyra och en 2-procentig rodankaliumlösning såsom lämpliga. Efter